

- במעברים קשים: מדרך עזרה ראשונה עלי מרפא
- אל תברח מעצמך שער הגליון
- זה מה שחסר אצלנו יין הונגרי
- אל תחיה 'סתם' למעשה
- הבת האובדת בני היכלא
- התורה הזמנית:
- סיטום שני ואחרון על תורה כ"ב דרכי נועם
- החיפוש בליקו"מ - האין? טעם גן עדן
- הלכה בכל יום: זה קריטי! כוכבי אור
- השפעת הבגדים על הנמש עומק הפרשה
- מי יודע לחנך? חנוך לנער
- לכסוף, ולהמשיך לכסוף שאל בני
- כיצד מברכין על השטולנט הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

המנוס הטוב ביותר - הוא לתורה ותפילה!!!

יום א' נח ראש חודש חשוון תקצ"ד והנה פרב מכתביך אנ"פ שקול צעקתך עולה לשמים, אך ברבם אתה בעצמך משיב השבתך בצדקה תשובה נכונה ואמתית, בפרט מה שפנתת במכתבך הסמוך שאין לך מקום לנטש פי אם לקבע עתים לתורה, אמת וציב ונתון וקיים וישר וכו' הדבר הזה, כי בודאי תורה ותפלה הוא עקר היות מנוס, מפל מה שעובר על האדם בכל יום.

ועים לך היטב לדברים האלה, ותדע אנמנה שמעודי עד היום הזה, כמעט לא היה עת שלא עבר עלי פי מה שעובר עליך, ובכל פעם נדמה לי שכמעט אפס תקוה חס ושלום, לולא ה' עזרתה לי בכל יום בדרכיו הנפלאים שהקדים לחיותנו בשבעה משיבי טעם וכו' על ידי הפחל נובע מקור חקמה וכו' וכו'.

זכר פי אין שום זמן בעולם, והכל הולך ופוחך וצול עובר וכו', ובצל עובר הזה יכולין לבלות קצת בתורה קצת בתפלה קצת בשויה וענינה ושונה ואנחה ולתלות ענינו להשם יתברך, וקצת בשויה עם בני אדם במלי דשמיא ובמלי דעלמא, וקצת בעסקי משא ומתן ופירנסה וקצת בהתקדויות לקיים הגוי שהם אנקלה ופשתיה ושנה וכו', ותורתך קד חולף ועובר היום, וכן כמה ימים ותורתך קד חולמ השם יתברך ומחשבת ועוד מה שצריך פי לא לנצח ידיב וכו'.

והעקר לבלי לחשב מיום לחבדו, ואל יבהלך רעיוןך לא מן העבר ולא מן העתיד, והשערה והיום שאתה עומד ותכל לקפץ ולדלג ולברח ממנה שאנחה צדקה לברח על ידי כל הנ"ל. דברי אביך נתן מברסלב.

ממך אליך אברה

אין באמת לאן לברוח וגם לא לאן לרוץ. ההתבודדות היא הזדמנות לבדוק היכן אני בעולם וגם להוביל את עצמי אל היעד.

רוחות העולם לברוח לשם..

ממך אליך אברה

הבעיה שגורמת לאדם להישאר מפוזר ומבולבל היא העובדה שטרם הגיע למצב של אין מנוס. עוד נדמה לו שיש לאן ללכת למרות שכבר מזמן לא

” קח את עצמך ואת כל מה שאתה מנסה להרוויח ולהשיג, ולך עם זה אל אחדות השם.”

מובילה אותו הדרך לשום מקום. נראה לו שאם ישקיע יותר, ינסה שוב, ימשיך באותו כיוון, בסוף יגיע להיכן שהוא חותר. אבל הוא עצמו עוד לא הצליח להבהיר לעצמו לאן הוא מעוניין להגיע, או להסביר מה הוא עושה כדי להגיע לשם.

אנשים על פי רוב אינם רעים, הם פשוט מבולבלים. והדרך הטובה ביותר לצאת מבבלולים היא להגיע אל האין מנוס. כשנבין שאין לאן לברוח, אולי נפסיק לברוח. ואז נסכים להישיר מבט ולגלות שהמקום הכי טוב הוא אצל השם יתברך. קח את עצמך ואת כל מה שאתה מנסה להרוויח ולהשיג, קח גם את כל מה שאתה חושש ממנו ובורח מפניו, ולך עם זה אל אחדות השם, בבחינת 'ממך נסתי ושבתי אליך'.

המקום הזה אליו שבים מכל ארבע רוחות העולם נקרא גם כן ד', זו האות ד' של המילה 'אחד' שבקריאת שמע. בהגיית ד' של אחד, יש לכוון על ד' רוחות העולם שבכולם נמצא השם יתברך. ובהתבודדות יהודי אמור להגיע אל הכוונה הזו לא רק במחשבה, אלא גם בדיבור ובמסקנה פנימית בלב.

עליך להתבונן בכל מה שעובר עליך, ולהיווכח שאתה מנסה כל הזמן לברוח ולנוס ולרדוף ולהשיג. אבל באמת אם תעצור רגע הרי תבין שאין להיכן לברוח ואין אחרי מה לרדוף, כל מה שהעולם הזה מציע אלו מעגלים אינסופיים של פיזור הדעת, ולכן כדאי לך מאוד להתייחס מהמרדף ולצנח פנימה בעונג אל הד' של 'אחד'. (על פי ליקוטי הלכות, ברכת השחר הלכה ה')

לאחר שלמדנו בפרשה הקודמת, פרשת תרומה, על הקמת המשכן מתרומות בני ישראל, מקדישה פרשתנו את עיקר עיסוקה למשרתי השם, הכוהנים האמונים על עבודת הקודש, ומצווה על הכנת בגדי הקודש שישמשו לעבודות הכהונה. מבין שמונת בגדיו של הכהן הגדול מוזכר ראשון החושן שיהיו קבועים בו בארבעה טורים שנים עשר אבנים טובות כנגד י"ב שבטי ישראל, ואותו יישא אהרן הכהן על ליבו לזיכרון לפני השם.

בחושן היו קבועים האורים והתומים שעל ידם שאלו וביררו את דבר השם, אם לעשות דבר או לא לעשות, ומכאן גם הקשר הישיר בין החושן ללב המייצג את כל הרצונות והספקות מה לעשות או לא לעשות ואיך לעשות. על ליבו נשא הכהן הגדול את משפטם של כל עם ישראל, ובאמצעותו התבררו שאלות שקשורות לציבור כולו, אבל המשפט היא מידה שאמורה להנחות גם את דרכו של כל אחד ואחד. ולכן יש לחושן גם משמעות וביטוי פרטי שמתייחס גם לאדם הפשוט.

היכן אני בעולם

השיחה האישית עם ריבוננו של עולם היא דרך שהנחיל רבינו לכל אדם כעצה בעבודת השם וכדרך חיים. ההתבודדות היא לא רק חשבון נפש במובן השגור והנפוץ, אלא מכלול של כמה וכמה עניינים. אחד המרכיבים העיקריים הוא המשפט, והכוונה שהאדם ישפוט את עצמו על כל מעשיו ועסקיו האם כך ראוי לו לבלות את ימיו.

כמו בעסקים ובכל תחום חשוב בחיים, החשבון הכרחי כדי לקבל כיוון, והשאלה הכי חשובה וחיונית היא - היכן אני בעולם! מה אני עושה, והאם זה מקרב אותי אל התכלית או להיפך. המשפט שאדם עורך לעצמו בהתבודדות אמור להיות בבחינת ריבוע של ארבע צלעות, כמו החושן שהיה רבוע. כי מטרתו של המשפט האישי מול ה' היא לצאת ולחפש את המחשבות הרצונות והמעשים שהתפזרו ונפוצו לכל ארבע הרוחות

'כי זה עיקר ההתבודדות - שצריך להתבודד ולחשוב עם עצמו היכן הוא בעולם.. החיפוש במקרה הזה מוביל את המחפש לאין מוצא ואין ברירה, וכאן נמצאת המציאה הגדולה, 'עד שעל פי רוב רואה בעצמו שאין לו מקום ורוח מארבע

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו-ה"א	דף הומי תננה	עלים לחיוב
שבת	יא	לה	רלה	קסה	ג	שב
א	יב	לד	רלט	א	ד	שבא
ב	יג	לה	רמ	א:	ה	שבב
ג	יד	לו	רמא	ב	ו	שבג
ד	טו	לז	רמב	ב:	ז	שבד
ה	טז	לח	רמג	ג	ח	שבה
ו	יז	לח	רמד	ג:	ט	שבו

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ד

הגאווה המותרת

את הדיבור שאומרים בשם רבי נתן ז"ל, אמר זאת רבי אברהם ב"ר נחמן: 'אנחנו לא יכולים לתאר לעצמנו מה שהיינו יכולים לקבל מרבינו - מה שרבינו היה נותן לנו - אם היינו מחזיקים את עצמנו ביחד'.

אדם יחיד - אפילו שיהיה איש צדיק איש קדוש - אבל אם הוא לבדו - יחיד, הצדיק לא יתגלה אליו כפי שהוא יכול וכפי שהוא צריך!! 'אנחנו לא יכולים לתאר לעצמנו מה שהיינו לוקחים מרבינו, אם היינו מחזיקים עצמנו ביחד - אם היה בינינו אחדות'. רבינו הוא הרי אור נורא. אור נורא של אמת, אבל הוא לא יכול לגלות את האור שלו אלינו, ולתת לנו, מכיון שאנחנו לא מחזיקים את עצמנו ביחד.

כל פגם שכתוב בתורה, אפילו אם הפגם כתבו בלשון חמור ונורא, של לאו, של איסור, אעפ"כ משהו מזה שייך גם אלי. אני צריך להתבונן היטב בתוכי, אם אין בי איזה ריח מזה. אם אין זה איזשהו משהו, משהו מזה.

אותו דבר הוא בענין מה שכתוב על גדלותם של צדיקים, גם זאת אנו צריכים לפרש על עצמנו, 'אפילו שאני לא יכול להגיע אל מדרגת הצדיק הזה, אל מדרגת הקדוש הזה, אבל משהו ממנו אני יכול לקחת, 'ריח' ממנו אני יכול לקחת.

אצלינו זה חסר, אני רואה את זה ואחרים גם רואים את זה, האחדות והאהבה בינינו. רבינו הלא בכל זאת אמר 'העולם ראוי להם להתפלא על האהבה שתהיה בין אנשי! מה רבינו התכוון בזה? מה הכונה 'אהבה'?

האור של רבינו הוא כ"כ גדול, זה כזה דבר קדוש, כזה דבר אמיתי, ולכן צריך שתהיה השתוקקות לכל אחד, שכל אחד יראה רק את הטוב שבשני. כמו שרבינו אומר בתורה ל"ד ח"א: 'שכלל אחד יש נקודה קדושה', ורבינו אומר שם להלן 'ששם שורה האהבה הקדושה'. גאווה כזאת מותר שיהיה בי 'יש אצלי נקודה קדושה ששם שורה האהבה דקדושה'.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

יש חמשה סוגי שבח האסורים משום אבק לשון הרע:

- א. אסור לשבח אדם לפני שונוא, כי מכשילו לדבר עליו רעות, שאינו סובל לשמוע שבח שונוא. וכן כשיודע שהיחסים ביניהם אינם טובים, אסור לשבח זה בפני זה א"כ כוונתו להשרות שלום. (יש להניח מסתמא שכל בעל אומנות שונא בני אומנותו, ואסור לשבחן זה בפני זה, ולכן אין לשבח עשיר בעשרו בפני עשיר אחר).
- ב. אסור להפליג בשבחן של אדם, לשבחן יותר מהמידה המקובלת, שהשומעים יתפלאו מדוע משבחים אותו והרי יש בו חסרון פלוני. וכן המדבר עצמו עלול לסיים בדבריו 'אבל יש בו חסרון פלוני'.
- ג. אסור לומר שבח כשמתוכו ניכר גנאי. כגון לשבח בחור ישיבה שמרבה בחסד, כיון שאינו משבח לימודו משמע שאינו טוב בזה.
- ד. אסור לשבח אדם בפני רבים, שהקנאה מצויה ויבואו לדבר לשה"ר.
- ה. אין לשבח אדם באופן שזה יכול לגרום לו הפסד. כגון שמשבח את פלוני שהוא 'מכניס אורח' מופלא, או מלווה מעוות בקלות. (קצור ה"ה ט"ג)

'הצנה' לשון צותא והתחברות, הינו שאמה תצנה ותחבר ותיחד את בני ישראל, דהינו שרשי נשמותיהם שבתורה כדי שיגיע הארה על כל אחד:

(ליקוטי הלכות, בניעת הפת"ח, מד)

לא לחיות 'לבטלה'

[א] הנה עומדים אנו בשבת האחרונה של שובב"ם ת"ת, וצריך לדעת שעיקר הכח של האדם לשמור את עצמו בברית קודש עם השי"ת הוא על ידי שידע האדם שיש לו ברית עם השי"ת, והוא תמיד נצרך אצל השי"ת. ויש לו משמעות גדולה בעולם, ויש משמעות גדולה לכל תנועה שלו אצל השי"ת.

[ב] כי עיקר מהות הפגם הברית הוא שהאדם מרגיש שהוא ללא משמעות בחייו, וכאילו לא איכפת לאף אחד איך ייראה היום שלו, ואיך הם התנועות שעושה ברמ"ח אבריו, במחשבה, דיבור ומעשה.

ועל כן האדם יכול להניח לעצמו לילך ולחיות בבטלה, וכך ח"ו להוציא דברים לבטלה כפי שעולה על לשונו, ומזה ח"ו להיכשל בעוון הידוע שכל ענינו הוא להיזהר שלא יצא לבטלה ר"ל שום חלק מגופו ודעתו.

[ג] וכל המציאות הזו שהאדם נעשה חלש בשעת התגברות היצר שמניח לעיניו להסתכל לבטלה בכל מיני הסתכלויות, ואין בכוחו לשמור הרמ"ח אברים עד שח"ו נכשל, זה רק מחמת שהוא חי מתוך הרגשה כאילו הוא חי 'לבטלה' - חיים ללא משמעות. וזה מחמת שהוא מנותק מהברית עם השי"ת, כאילו אין לו 'שם' בעולם, כאילו הוא רק איזה 'מספר' בעולם כפי שהרשעים הארורים במלחמה רצו שהיהודים ירגישו, כאילו אם סתם מיותרים בעולם ללא שליחות.

[ד] ועל כן הצדיקים מסרו נפשם לחזק נשמות ישראל שלא יהיו שבורים וחלוישים בדעתם, לא רק מחמת רחמנות שלא יהיו בני ישראל עצבים, אלא שזה ממש התיקון בעצמו, להתחבר מחדש, לדעת שה צריך אותם ואוהב אותם ומחפש כל תנועה טובה וכל מחשבה ודיבור טוב שחושבים או מדברים.

הליכות

שיחות ומנהגים

שבת קודש

בְּשֵׁיחָא מִתְעוֹרְרַת לְקוּם כְּדִי לְאִפּוֹת אֶת הַחִלּוֹת, אוֹמְרַת שׁוּב 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי'. וְכֵן בְּעֵת הַהִפְרָשִׁית חָלָה אוֹמְרַת שׁוּב 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי'. וְכֵן בְּעֵת עֲשִׂיַתָּה שְׂאֵר מֵאֲכָלִי וְצָרְכִי שִׁבְתִּי, הִיא אוֹמְרַת וְחוֹזְרַת בְּכָל פְּעַם 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי' 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי'. עַל פֶּן נִבְרָאוּ כָל כֶּף הַרְבֵּה מֵלֵאכִים בְּבִיתִי שִׁפְלוּ אֶת עֵינַי - "אֲזוּי פִּיל מֵלֵאכִים הָאֵבָן זֵי מִיר אוֹיִסְגְּעָרְעֵנְט זֵי אוֹיִגֵן, דְּעָרְפָּר אַזְעָה אִיָּן נִישְׁט".

וְכִשְׁפָּרְדִּי מֵעֵשָׂה זֶה לְמוֹהַרְנ"ת, הַפְּטִיר וְאָמַר: "אֲזוּי אִיזו! אֲזוּי אִיזו! פֶּן יִעָדֵן 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי' וְיִעָרֵט בְּאִשְׁפֹּן אֶ מֵלֵאכִי" - "כֶּף הַדְּבָרִי! כֶּף הַדְּבָרִי! מִקַּל 'לְכָבוֹד שִׁבְתִּי' נִבְרָא מֵלֵאכִי".

לְרַב הַכְּתוּב וְתִשְׁקֶתוּ שֵׁל מוֹהַרְנ"ת ז"ל לְשִׁבְתִּי, הִיא נוֹהֵג לְהִזְמִין כְּבָר בְּיוֹם רִאשׁוֹן נִרוֹת גְּדוּלִים מִהַעוֹשָׂה זֶה, אֲתָה הַנְּקָרָא 'לְעֵכֶט צִיָּעֵר'. (שיח שרפי קודש)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ב - התורה הזמנית

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

מאמר סיכום שני ואחרון על תורה כ"ב

נמשיך לבאר בזה את עיקרי העצות למעשה העולים מתוך המאמר, מתוך מה שנתבאר באריכות כל דבר במקומו, ועתה נסכם את עיקרי הדברים למעשה, במאמר הקודם נתבאר העצות מהחלק הראשון של המאמר, ועתה נבאר את העצות מהמשך המאמר.

[א] עיקר העזות דקדושה הוא להתחזק לעסוק כל הזמן בעבודת ה' ולעלות מדרגא לדרגא, כי הגוף מתגבר בכל עת בעזותו לייאש את האדם ולרחקו, אבל עבודת האדם הוא להתחזק להתחדש בכל עת בעבודת ה' כפי כוחו, שעיי"ז זוכה לשמחה, ועיי"ז יכול לזכות לעזות דקדושה (אות ט). [ב] עיקר הדרך למעשה בעבודת ה' הוא בחינת נעשה ונשמע, היינו שיעשה תמיד את המעט שכן בכוחו לעשות, זה יעשה עם כל החיות והשמחה כי זהו שלימות עבודתו בדרגא זו, ויתחזק מאוד לידע שבדואי יש נקודה של עשייה שהוא שייך אליה בכל דרגא ודרגא, כי אין מציאות בעולם שאין איזה נקודה של עשייה שהוא יכול לעשות באותו זמן, ואפילו אם הוא נקודה קטנה מאוד, והעיקר להתחזק בזה מאוד להאמין בזה באמת שהוא שייך לזה, כי זה עיקר בחינת החותם דקדושה שהוא ע"י הרחמים שמישיבים הצדיקים, להאיר לאדם עניין זה שהוא חתום תמיד בתוך החותם דקדושה, כי תמיד יש דרגא מסוימת של עשייה שהוא יכול לעשות, ובדרך כלל הוא כבר עושה, ועליו לעשותה בחיות ובהתחדשות ולשמח בה מאוד, מתוך אמונה וידיעה שעיי"ז הוא חתום בתוך החותם דקדושה, ועיי"ז יוכל לשמוח מאוד מאוד (אות י).

[ג] אבל הנעשה הזה מוכרח לבוא תמיד יחד עם בחינת נשמע, היינו להשתוקק תמיד לדרגא שעדיין לא זכה אליה ולהתפלל על זה, שעיי"ז האדם מתקשר גם לחלקים שעדיין לא זכה אליהם, כי ע"י התפילה וההשתוקקות האדם מתחבר לזה בשלימות, והעיקר להיות מקושר ומחובר למי שזכה לשלימות המדרגות של תורת ה' ותפילת ה' (שם). [ד] ובאמת רק ע"י הנשמע שעל ידי זה מתחבר גם לחלק שעדיין לא זכה, עיי"ז הוא חתום באמת בתוך החותם דקדושה, והנעשה שלו שייך אל הקדושה, אבל אם עוסק בנעשה לבד ואין לו שום השתוקקות למה שעדיין לא זכה, זהו אינו מצד הקדושה אלא מחמת ייאוש, זה עצמו עיקר התגברות עזות הגוף, שעיקר התגברותו הוא להכניס את האדם לייאוש שעיי"ז מאבד את הרצון וההשתוקקות לעלות מדרגא לדרגא, וזהו סימן שנפגם אצלו החותם דקדושה, ולכן צריך להיזהר בזה מאוד שיהיו מחוברים שני הדרכים יחד, הנעשה והנשמע, כי רק שניהם יחד הם דרך הקדושה שעיי"ז האדם חתום בתוך הקדושה ויכול לעלות מדרגא לדרגא (שם).

[טז] כלל גדול בעבודת ה' הוא שבכל דבר צריך לידע שהעולם הזה כולו הוא רק בבחינת חצי מאמר, וכל דבר בעולם הזה מרמז על דברים עליונים שבעולמות העליונים, וזה עיקר עבודתנו לחבר כל דבר לשרשו, כי באמת אין שייך לבוא לשלימות בעולם הזה, ועיקר השלימות והתיקון של כל דבר הוא ע"י שמחבר אותו לשרשו, זה ע"י הנעשה והנשמע שבכל דרגא ודרגא (שם).

[טז] ולכן גם בכל דרגא של עבודת ה' אין שייך ליכות לשלימות, כי אין מציאות של שלימות בעולם הזה, אלא עיקר עבודת האדם הוא לעשות את מה שבכוחו, ולהתחבר לשרוש ששם יש לזה שלימות (שם). [יז] כשהאדם עוסק בנעשה ונשמע באופן הנכון, שעיי"ז בא לשמחה, הן החלק של הנעשה שיכול לעשות, והן החלק שעדיין לא זכה והוא משתוקק אליו, עיי"ז עצמו מכניע האדם את עזות הגוף, שעיקר התגברותה הוא בעצבות, ועיקר משיכת הגוף הוא לבטל את האדם

אבידה בת יובל

אך העלה חרס. הוא מחליט לקום עם שמונים שנותיו ולנסוע לטשרנוביץ, המקום האחרון שבו נפרדו. קרוביו ניסו להניאו, "אחרי שנים כה רבות, ספק אם בתך בחיים, וגם אם כן, שמא חמישים שנות קוממונים ניתקו אותה משורשיה". הוא יודע שדבריהם דברי טעם, אך שום דבר אינו עומד בפני לב של אבא. הוא קם ונוסע, כשהוא מסדר את נסיעתו כך, שיהיה קודם באומן שבאוקראינה, על קברו של רבי נחמן מברסלב, שעל גדולתו שמע רבות.

באומן נפתח סכר דמעותיו. חמישים שנות געגועים פרצו להם באחת, והוא התייפח כתינוק. כשקם מבכיו, פעמה בו אמונה חזקה שבזכותו של הרבי, סייעתא דשמיא תלווה את דרכו.

כשהגיע לטשרנוביץ, גילה כי לא נותר זכר מיהודי המקום. "היהודים מחפש אתה?" אמרו לו המקומיים, "150 ק"מ מכאן, מתגוררים יהודים".

הוא נסע לפי ההנחה שקיבל, אולם כשהגיע אל אותה עיר נידחת ושאל את אחד התושבים היכן מתגוררים יהודים, משך הלה בכתפיו בחוסר הבנה. שני דולרים שתחב ר' דוד לידו סייעו לגוי להבין את שאלתו, והוא הצביע לעבר רחוב צדדי "שם מתגוררות כמה משפחות יהודיות".

אך גם שם ציפתה לו אכזבה. איש לא ידע לענות על שאלתו. על סף ייאוש, הבחין בבית נוסף הנמצא בקצה ירידה תלולה ובלתי סלולה. הוא החליט לבדוק גם שם, למרות שההגעה למקום לא היתה קלה לאדם בגילו.

כשנפתחה הדלת בפניו, שמח לראות פנים יהודיות. בפעם המי-יודע-כמה חזר על השאלה: "אולי ידוע לך על אשה שנקראה בעבר שפרה כהן?" "מצטער" פרש היהודי כפיו לצדדים, "אני יחסית חדש כאן, באתי לא מזמן מבסרביה, לצערי לא אוכל לעזור לך".

ר' דוד מתרחק מהבית בלב כבד. ואז לפתע שומע הוא קול: "סליחה, קוראים לך דוד כהן?" לבו כמעט חדל מפעום. "כן". "לאשתך קראו כך וכך? אתה מחפש את שפרלה בתך? אני גיסתך, אחות אשתך". באותו רגע נפל מתעלף. כשהתעורר, התברר לו כי בתו נשואה ליהודי ומתגוררת בעיר סמוכה.

דלות המילים מלתאר את רגעי הפגישה בין האב לבתו, אחרי פרידה של שנים כה רבות. מאז, נהג ר' דוד לספר על ההשגחה הפרטית הגלויה לה זכה, בזכות דמעותיו על ציונו של רבי נחמן מברסלב.

כשמרקו פישר, בעל בית החרושת לסוכר בבוקובינה, קיבל את ההודעה לשלוח את כל העובדים לבתייהם, גם דוד כהן, שעבד בתפירת שקי הסוכר, היה ביניהם.

"תעברו את הגבול" אמר פישר לעובדיו, "הגרמנים מתקדמים". אולם הגרמנים התקדמו מהר מהם. הם תפסו אותם ובהמשך העבירו אותם לטשרנוביץ.

דוד, שהצליח להיחלץ מידם בנס, מצא מחסה בבית חייט יהודי שהעסיק אותו. הלה גם שידך לו בת ישראל כשרה, וכך, בעיצומה של

האבדה נמצאה בעל המעשה ר' דוד כהן ז"ל

המלחמה הקים את ביתו. בשנת תש"ב, נולדה להם בת, שנקראה שפרה. למגינת לבו של ר' דוד, הלכה זוגתו לעולמה והתינוקת נשארה עתה תלויה בו. האזור בו שהה סופח לרוסיה. הצבא הרוסי כבש את טשרנוביץ וגירש את היהודים הלא מקומיים, ור' דוד ביניהם. הוא רצה בכל מאודו לקחת את בתו אתו, אך הרוסים, שסגרו את הגבולות, סירבו להעניק לו אשרת יציאה עבור בתו, שהיתה רשומה על שם אמה.

אחות אשתו המנוחה, הציעה לשמור על התינוקת, משום שאם ייקח אותה בלי מסמכים מתאימים ויטלטל אותה בדרכים, חייה בסכנה. ר' דוד השתכנע. הוא הגיע לרומניה, שם התאחד עם משפחתו. בינתיים, כיוון שהרוסים סגרו את הגבולות הוא לא הצליח ליצור קשר עם בתו. ולאחר שנישא בשנית, עלה בתש"י ארצה. כל העת לא חדל להתגעגע לבתו. יובל שנות קוממונים, ומסך ברזל עקשני, הפרידו בינו ובין בתו. בינתיים הזקין, וראה נחת מילדיו. אולם הגעגועים מעולם לא פסקו.

ואז הגיע היום בו קרס מסך הברזל. שערי בריה"מ נפתחו לרווחה. ר' דוד מתחיל לפרסם מודעות בעיתונות המקומית באזור בו נפרד מבתו, טלפן לכל מיני אנשים, שלח מכתבים,

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

סוד הגלות ובפרט הנפילות של כל אחד: שבכל המקומות הנמוכים יש ניצוצות שרק אתה יכול להעלות ע"י שתיזכר שם בהש"ת ותתעורר לאיזו שהיא בעלמא וזכה תעשה נחת רוח ותענוג גדול להש"ת בלי שיעור. (ליקוטי הלכות, ברכות הרי"ח ד, מה)

הזוכה: חיים נאור, אלעד זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

מה זוכה מי שישן מתוך דברי תורה?

ליקרה על התורה הזמנית, כ"ד

העשייה שהוא יכול לעשות לפי דרגתו, ומההשתוקקות שיכול להשתוקק לדרגות נוספות, ולכן בכל דרגא שמתקדם האדם בזה, צריך לידע שזה עצמו הוא הכנעת עזות הגוף (ש).

יח' ועניין זה יש בו אין סוף דרגות וצריך לעלות בזה בכל עת מדרגא לדרגא, כי גם אם הוא נמצא בשאלת תחתיות, גם שם יש אין סוף מדרגות, ובכל פעם שמתעורר מעט לצאת מהתגברות עזות הגוף ולהגביר את כח הנשמה, אפילו בנקודה קטנה, ואפילו ברצון בלבד, זהו כבר עלייה מדרגא לדרגא, ובכל דרגא ודרגא נכנס לעולם חדש לגמרי, ומאידך גיסא אפילו מי שזכה למדרגא עליונה מאוד, עדיין יש אין סוף דרגות, כי יש רבבות רבבות מדרגות הן בעלייה והן בירידה, וכל אחד במקומו ומדרגתו, צריך לעלות ממדרגא למדרגא בכל עת (ש).

יט' אבל בכל פעם שמתעורר לעלות מדרגא לדרגא מוכרח שיהיה ירידה קודם העלייה, כי הדרך לזכות לעלייה מוכרח לעבור דרך התשובה שעל ידו עיקר העלייה, ולכן מוכרחים לעבור בחינה של ירידה, ואז צריך התחזקות גדול שלא ליפול ממדרגתו, כי בעת הירידה האדם בסכנה גדולה מאוד, ועיקר עבודת האדם הוא להתחזק אז באמונה במידות הרחמים של השי"ת שיכולים להאיר גם עליו במקום שהוא, וע"י ההתחזקות עצמה ממשיך האדם על עצמו ועל כל העולם את מידות הרחמים (אות יא).

כ' ועיקר ההתחזקות הוא ע"י הרחמים הנמשכים מבחינת תפילת ה', שע"י שידוע שיש חסדים באלו שעל ידם יכול להימשך רחמים גם על הרחוקים מאוד שנפלו לשאול תחתית ממש, ע"י יכול להתחזק בכל הירידות שלו, ובאמת גם ההתחזקות עצמה נמשכת ממידת הרחמים שממשיכים הצדיקים, כי באמת קשה מאוד להאדם להתחזק בעבודת ה' ובפרט בעת הירידה, וזה מחמת שיש בעולם דין והסתרה, אבל ע"י מידת הרחמים שממשיכים הצדיקים, ובפרט הרחמים שנמשכים מתפילת ה', ע"י יכול האדם להתחזק בכל מקום שהוא (שם ועל פי ליקו"ה מתנה ה"ה).

כא' עניין זה של עזות דקדושה יש בו סכנה גדולה, כי מצד אחד אי אפשר לזכות להתקרב אל הקדושה רק ע"י עזות, ומצד שני אין דבר גרוע מהעזות דסטרא אחרא ויש בזה סכנה גדולה שלא יפול חס ושלוש לעזות דסטרא אחרא, ועל כן צריך להרבות מאוד בתפילות ותחנונים להשי"ת שיזכה רק לעזות דקדושה, הן בהתחזקות כנגד עזות הגוף בתאוותיו, והן בהתחזקות כנגד העזי פנים שבדור, ושלא יכשל חס ושלוש בעזות דסטרא אחרא, וזה עצמו הסימן לכך שהעזות היא עזות דקדושה, אם האדם מפרד כל הזמן שלא יכשל בעזות דסטרא אחרא ובדוק את עצמו בכל עת שאינו נופל לעזות דסטרא אחרא, ומרבה על זה בתפילה ותחנונים, זה עצמו הסימן לעזות דקדושה (על פי המבאר בסוף המאמר בביאור המשנה באבות).

עיקר אור העזות דקדושה האיר בבית המקדש, ומעת חורבן בית המקדש מתגברים מאוד העזי פנים וזה עיקר הגלות, ולכן צריך להתחזק מאוד להתאבל על חורבן בית המקדש שע"י זוכה שמאיר עליו אור העזות דקדושה שמאיר בבית המקדש, וע"י יש לו כח להתחזק גם בזמני הקטנות שמתגבר עליו עזות הגוף ועזי פנים שבדור, אבל ע"י שזוכה לאור שהאיר בבית המקדש, יכול לזכות לעזות דקדושה וע"י לילך מדרגא לדרגא בעבודת ה' (על פי המבאר בסוף המאמר במעשה דאלעזר זעירא).

בשבוע הבא אי"ה נתחיל תורה כ"ד

מוגש כאן לראשונה באדיבות מכון מאירת עיניים - פרויקט התורות הקצר - ביאורים. לקבלת השיעורים המוקלטים על תורה כ"ד, יש לפנות: yotamatar@outlook.co.il

תפילין וכו', ושם אמרו בגמרא שכתוב בתפילין אלו "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", כלומר שהשי"ת מתפאר בישראל, והצדיק מעורר התפארות זו שהיא קודם הבריאה שהיו ישראל אחוזים וקשורים בו יתברך, ובהוא הוא ממתיק את כל הדינים (ע"י ליקו"מ ז).

ואסיים בקריאה לכל אחד ואחד "טעמו וראו כי טוב ה'", התענוג הנפלא שקיבלתי על ידי ההליכה עם התורה ממש לא ניתן לתיאור, זה ממש ללכת עם הרבי בכל משעולי החיים, בכל המבוכות ובכל הפינות שביים, כשהאדם זוכה ללמוד את התורה וללכת בה, כל אחד לפי הבנתו, ובעיקר מתפלל בהתבודדות שיאיר את עיניו באור התורה ומבקש על כל עצה שיזכה להבין אותה כראוי ובעיקר לקיים אותה בפועל, זה ממש משנה לו את כל היום, וכל מי שניסה את זה יכול להעיד על כך.

ברכה נ.ב.

נוהג כתורה אין לו חלק בהארת הקדושה, והוא נכרת מן העולם רח"ל.

אבל כשמעורר את כח הנשמע ונכלל בתורת ה' ובתפילת ה', שהוא ראשית הבריאה יכול להמתיק את הדין, כמובא בתורה זו שלשה ראיות שהשי"ת מקיים את התורה, האחת הוא מאמר חז"ל 'אני קיימתי תחלה', כלומר שמעורר את רחמי השי"ת בשעה שברא את העולם אף על פי שלא היה באותו הזמן מעשים טובים, של ישראל אלא ברחמי יתברך ברא את העולם בלא התעוררות מעשים טובים מזה העולם.

השני שאמרו 'הקדוש ברוך הוא מלביש ערומים ומבקר חולים', כלומר שהוא מלביש את מי שערום לגמרי מתורה ומצוות (ע"י חיי"מ ס' קב), ויודר ברחמי לבקר את החולים אע"פ שבדרך הטבע הקטן צריך לבוא אל הגדול, אבל מחמת שהוא חולה ואינו יכול לבוא לגדול גומל עמו הגדול חסד ומבקר (ע"י ליקו"ה ה' השכמת הבוקר ד, יד).

השלישי הוא שאמרו חז"ל (ברכות ו, מנ"ן שהקב"ה מניח

ברוך ה' זכינו לסיים את תורה כב ולהחתם אצל הצדיק בחותם בתוך חותם, וכמו שביקש מוהר"ת מרבינו, כשאמר לו 'תפסתי אותך בשק', אמר לו 'תקשור אותי חזק', ואף אנחנו עינינו ל"ה שיכתבו ויחתמו בספרן של צדיקים גמורים, דלא תתנשי מינן תורתו ובפרט תורה זו.

אעלה פנינה אחת ששמעתי לבאר את ענין תורת ה' ותפילת ה' מתוך קשרי התורה מיניה וביה, ע"פ המובא בתחילת המאמר, שהדין הוא דין תורה שכביכול נגזר על האדם איזה דין מחמת מעשיו, ועל פי דין תורה ראוי לו כך וכך, אבל הצדיק ממתיק דין זה בבחי' לימודי ה', בבחי' "חותם תורה בלימודי", ע"י ש.

ויש לבאר שכאן הוא מבאר את הדרך שממתיק הצדיק את הדין הזה, שלכאורה איך אפשר להמתק את הדין ולשנות את דברי התורה הק', אבל באמת כל כח הדין הוא מהתורה, כלומר שהשי"ת מקיים ומעמיד את העולם באופן של הארת הקדושה על ידי התורה, ומתוך כך מי שאינו

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה - איך?!

חיזוק ועצות להליכה עם הליקוטי מוהר"ן [ב]

א' הכניסה ללימוד ספר הליקוטי מוהר"ן תלוי באיזה רצינות ניגשים אל הספר הק', אם מאמינים שספר הק' הזה יש כח עצום שמאמין בו ומלמד אותי את מה שנצרך לי באמת, שאז נופל יראה על האדם ושם את כל ליבו לכל דיבור מדבריו הק'.

כי כשלומדים ספרי הצדיק, יש ללמדו ביראה, וכלשון רביז"ל: "ועל כן כשמעיינים ומדברים מאיזה חדוש, שחדש החכם שבדור, אזי נופל יראה על זה שמדבר ומעייין בחידוש" (ליקוטי מוהר"ן תנינא ס' ז).

ב' וכשאדם לומד ביראה את תורת הצדיק, מתוך הבנה שהוא כעת לומד ושומע מרביז"ל תורה, אזי כל השימת לב שלו תהיה אחרת לגמרי. ואף שלא תמיד יבין כל מה שלומד, ואולי גם לא יבין כלום, אבל הוא יקח ברצינות כל דיבור, ויתחנן לפני ה' שיבאר לו מה שהרבי אמר לו, וישאל חברים ויחשוב ויתבונן, שהרי הוא שומע תורה מהצדיק.

ג' אלא שעיקר המניעה ללמוד את הספר הק' ליקוטי מוהר"ן הוא מחמת שנדמה לאדם שהם דברים גבוהים למעלה ממדרגתו ואין

לימוד הלכה בכל יום: מה כל כך קריטי?!

ידוע כי יש לנו שלש הלכות קבועות מרינו: להיות אצלו בראש השנה, התבודדות מידי יום, ולימוד הלכה מידי יום.

לפני כמה שנים זכינו להתעורר ולעורר על היסוד השלישי, לימוד ההלכה, בעידוד ובהכוונת זקני אנשי שלומינו הוחלט לקבוע סדר עמוד יומי במשנה ברורה, יחד עם רבים מכלל ישראל, וכך התחלנו יחד את המחזור הקודם, ואכן אנו עומדים לקראת סיום ששה חלקי המשנה ברורה.

רבי נתן בליקוטי הלכות מפרש את הפסוק "וירא אליו ה' באלוני ממרא", 'ממרא' מרמז על היכלי התמורות שהוא העולם הזה, כי העולם נברא באופן שכל דבר מתחלף ומתערב בדבר אחר הדומה לו מצד הסט"א, כי "את זה לעומת זה עשה אלקים", והכל נעשה בשביל הנסיון והבחירה.

זה עיקר עבודת האדם לברר את הטוב מן הרע, כי דווקא בגלל הדמיון הגדול שבין הטוב והרע, הוא יכול לטעות וללכת אחריו, לכן תמיד צריך להזהר לברר ולהפריד אותם זה מזה.

עיקר ההפרדה והבירור הוא על ידי שהאדם זוכר את תפקידו בזה העולם ומיישב את דעתו לחשוב 'מה חובתו בעולמו' ולחשוב לפני כל פעולה 'האם זהו

עומק הפרשה

בגדי כבוד, לא חיצוני מדי?

לשוב להשי"ת.

אך עיקר המניעה היא ההסתכלות החיצונית על נפשו ועל מצבו, כאילו אינו רחוק כל כך מהשי"ת, 'ברוך ה' הכל בסדר', 'אמנם אני צריך לתקן פה ושם, אבל בכלליות המצב שפיר ומתוקן'.

לעומת זאת הכבוד והעטיפה הם מוכרחים אצל האדם, אדם שהוא ערום בלי שום כבוד והערכה, אינו אדם כלל, חז"ל אמרו (יבמות סג): 'אין לך משוקץ ומתועב לפני המקום יותר ממי שמהלך בשוק ערום', ואף פסלוהו לעדות כי אינו מקפיד על כבודו כלל (כמובא בשו"ע ח"מ לד, יח).

כי אכן האדם צריך לכבד את עצמו, לזכור שבאמת יש לו נקודות טובות, להנהיג את עצמו בדרך מכובדת כראוי לבר ישראל, אבל מתחת כל אותו כבוד יזכור שבאמת הכבוד אינו אלא של השי"ת.

הכבוד האמיתי הוא אצל הצדיקים ומשרתי ה', הם צריכים לכבד את עצמם ביותר, חז"ל הזהירו מאד תלמיד חכם שיש רב על בגדו, וכך היה נהוג בישראל שהרבנים כיבדו את עצמם ואת תורתם גם בלבוש חיצוני ומכובד, עד שהכהן גדול היה חייב ללבוש בגדי פאר לכבוד ולתפארת, ובה העלה את כבוד הבגדים לשרשם בתכלית השלמות.

(ע"פ ליקו"ה ערלה ה)

וְעִשִּׂיתָ בְּגָדֶיךָ קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ לְכָבוֹד וְלְתִפְאֵרֶת:

הבגדים הם כבוד האדם, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין צד). 'רבי יוחנן קארי למאניה מכבדותי, וכמובא בגמרא ובפוסקים שבשעת התפילה חייב ללבוש בגדים מכובדים, שכן הוא כבוד התפילה וכבוד המקום (עיין ברכות כה. ובשו"ע א"ח סי' צא).

אבל כבוד זה סכנה גדולה טמונה בו, כי אכן הבגד מכבד את לובשו, אבל אם אינו מקבל כבוד זה באופן הנכון, אלא הולך שבי אחר אותו כבוד שהבגדים מכבדים אותו, באותה שעה הוא בעצמו אינו יודע מפנימיותו ומסתכל על עצמו באותו מבט חיצוני, הכבוד החיצוני וההסתכלות שאחרים מסתכלים עליו מטעים גם אותו, עד שהוא מתפתה להאמין לבגדיו ולמראהו החיצוני המכובד.

כי באמת טבע האדם להכיר את עצמו, בפרט ברגעים חשבון הנפש יכול כל אדם לראות עומק ריחוקו מהשי"ת, להזכר באותם פעמים שפגם בכבוד השי"ת וציער את השיכנה הק', להתבונן איך נראית תפילתו, תורתו, קדושתו, וכן הלאה.

אם היה נשאר בידיעה זו, בוודאי היה מחפש בכל צורה איזה דרך ועצה איך להתקרב להשי"ת ושום מניעה ודחיה לא היו מונעים אותו מלנסות כל דרך

אני יודע לחנך?

ישנם שני חלקים בחינוך, יש את החלק בו האדם מחנך באופן מסודר, שנכנס לעומק נפש בניו, ומתבונן בקשיים ובבעיות, והולך ומתייעץ וחושב איך אפשר לעזור להם, לבנותם ולקדםם על דרך הטוב, בתורה ועבודת ה', מידות ודרך ארץ וכו'. ובחלק הזה בחינוך יש אכן להתבונן היטב איך לחנך, לתכנן מהלכים, ולהשתדל ככל האפשר להיות 'דוגמא אישית' וכדומה.

אך יש גם את החלק הפשוט בחינוך, החלק בו כל אדם מצווה להשאיר בעולם בני אדם שמכירים את השם יתברך, והוא על ידי דיבורים פשוטים של אמונה ויראת שמיים, בלי לתכנן יותר מדי איך לבנות מהלך לזמן ארוך ופנימי.

רביז"ל מגלה לנו (ליקו"מ סי' ז תנינא), שעיקר מצוות פריה ורבייה הוא להביא לעולם נשמות שידעו מהשי"ת, כי העיקר הוא הדעת.

ועל כן מזהירנו רביז"ל שכל אחד מצווה בזה להרבות בעולם תלמידים שידעו מהשי"ת, ואל יאמר האדם מי אני? איך אשאיר תלמידים בעולם, אני יודע ללמוד ומי רוצה לשמוע אותי? כי להשאיר תלמידים הוא לאו דווקא באופן שהם נעשים דבוקים בו כמו תלמיד הדבק ברבו, כי שמא באמת האדם אינו ראוי לשמש כרב לאחרים, אבל להשאיר קצת דעת בחבר, דיבור של אמונה, דיבור של חיזוק וכדו', זה יכול כל אחד. ובכל פעם שאדם משאיר דיבור בתוך מח החבר, הרי באותו רגע החבר נעשה תלמיד.

ובכל דיבור כזה קיים מצוות פריה ורבייה, שהוליד עוד אדם בעולם, וכמאמר חז"ל ש'כל המלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו', כי הוא הביא לעולם עוד 'קצת אדם' - אדם משמעותו שידוע מה', ואם לאו הרי הוא חיה בדמות אדם, ועל כן אף שלא הפכו ממש לתלמידו, אבל הכניס בו עוד רגע של יראת שמיים, עוד רגע של מחשבה מהבורא יתברך - 'נאך א ביסאלע מענטש'.

והוא דרך שהרגילנו רביז"ל שהאדם צריך תמיד לחפש איך להאיר בבני אדם דעת, לדבר הרבה עם בני אדם, ואפילו שיחת חולין. ולראות לסובב תמיד את השיחה, שבכל שיחה יהיה איזה דיבור של יראת שמיים ואמונה, אף שלא זו הוא נושא השיחה.

ואם יש כל כך חובה לראות להעמיד תלמידים, על אחת כמה וכמה מחוייב האדם לחנך את צאצאיו באופן הזה, לראות לדבר הרבה יראת שמיים עמהם, ואפילו אם מדבר שיחות חולין (ויש בזה תועלת מיוחדת לדבר שיחות חולין עם צאצאין), יש לראות לסובב כל שיחה שיחה שם איזה דיבור של יראת שמיים ואמונה והכרת הבורא, כמובן בנעימות ולא באופן מורגש ולוחץ, וד"ל.

זהו דרך החינוך הפשוט לפני שהאדם חושב כל כך הרבה מה לעשות בחינוך, ואיך לפתור בעיות קשות שצריך בשביל בניו, לדבר בפשיטות בכל הזדמנות בנעימות דיבורים של יראת שמיים ואמונה.

◆ היום! ערב שבת קודש פרשת תצווה - מתחילים במסגרת 'הדף היומי' בלימוד מסכת תגיגה. הצטרף היום ללגיטו של מלך!

◆ ועל ללמוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מכל הלמודים: בשבת קודש זו - פרשת תצווה, מסיימים ברחבי העולם היהודי את חלק ו' והאחרון בסדר העמוד היומי ב"משנה ברורה", בסדר שנקבע ע"י מרן בעל 'שבט הלוי' זצ"ל, בו לומדים עמוד מדי יום כסדר - כולל בשישי ושבתי. משך מחזור - כחמש שנים. סדר זה מופיע בשיעורים הקבועים בחבורות 'אוצרות יהודים', מופיע בלוחות הלימודים: כאן בלוח 'חק' בגיליון זה, בלוח 'מורשת הנחל', ובלוח 'עיתים לבניה'. ניתן לשמוע שיעורים על הלימוד היומי ב'קול הלכה': 089566666. ביום ראשון נתחיל כולנו את חלק א' - הלכות השכמת הבוקר, ונקיים צוואת רבינו ז"ל שהזהיר ביותר על לימוד הלכה בכל יום. לדברי חיזוק בעניין מאת המשפיע הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא שליט"א, ראה בגיליון זה במדור 'כוכבי אור'.

◆ התורה הזמנית: הופיע! הספר המיוחד על התורה הזמנית - תורה כ"ד - עם ליקוטים וביאורים, הוצאת כולל חצות ביתר עילית. הספר כולל: ליקוט מכל ספרי היסוד על התורה, מפרשים: פרפראות לחכמה, מי הנחל, יקרא דשבתא וזמרת הארץ. ונוסף עליו: נעימות נצח, פאר הליקוטים, אורח מישור ומתיבתא. להשגת הספר וכן לכמויות: 025803545. בארה"ב: 18454185532.

י"ל ע"י מנון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקורית נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

וְצִדִּיק כָּל אֶחָד לְרֵאוֹת לִקְחַ בְּחֵינֵת שְׁמֹן זֵית
זֶה, הֵינִי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֶׁבְדַעְתָּהּ שֶׁנִּמְצָא בּוֹ
עֲדִין - כִּי אִפְלוּ בְּפֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל עֲדִין נִמְצָא
בּוֹ אִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה - שֶׁהוּא בְּחֵינֵת שְׁמֹן זֵית
זֶה שֶׁצִּדִּיק לְהִכִּין עֲצָמוֹ לְהִבְיֹא לְהַצְדִּיק
עַל-יְדֵי שִׁיכְרִיחַ עֲצָמוֹ לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וְתַפְלָה
וּמְצוּת. וְכָל בְּנֵינוּ יִהְיֶה כְּדֵי שִׁיחֶיהָ נִחְפָּס
בּוֹ אִזֵּר הַצְדִּיק כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה נִשְׁמָתוֹ נְלֻקֶּת
וּמְאִירָה כְּמוֹ נֵר מְמֹשׁ בְּחֵינֵת נֵר ה' נִשְׁמָת
אָדָם כְּנֵל. וְהוּא כְּתוּב לְמֹאזֵר, כְּתוּב דִּיקָא,
כִּי צִדִּיקִין לְבַטֵּשׁ וּלְכַתֵּת הַגּוֹזֵל וְלְסַבֵּל פְּמָה
יְנִיעוּת גְּדוּלוֹת וְכִמְהָ מִינֵי מְרִירוֹת עַד שֶׁיִּזְכֶּה
שִׁיכֵל הָאִזֵּר לְתַפְסַּת נִשְׁמָתוֹ:

(ליקוטי הלכות, בצעית הפתח, כד)

יהלום

עקר ביאת האדם לזה העולם,
בשביל שיהיה לו נסיונות
ומניעות מלהתקרב להשי"ת,
והוא יתגבר בתקף השקו
דקדשה וישבר פנים:

(אוצר היראה, מניעות, יג)

רביז"ל מחזק אותנו תמיד כמה יקר למעלה הרצונות והכיסופים, אך מאידך כשאני זוכה להוציא בפועל, זה שובר ומייאש?

ישנם כמה תשובות בדבר: ראשית, על ידי שאדם חזק מאוד ברצונות, ממילא השי"ת יזכה אותו להוציא לפועל ממש. ועל כן יש להזהר שלא להתייאש כאשר רוצה מאוד, כי דייקא זהו הנסיון, ואם יתחזק יותר לרצות, בסוף יזכה להוציא לפועל את כל הרצונות שלו. גם אם בפועל לא יזכה, כיון שכל רצוננו לעשות רצון ה', אותו בורא עולם שציווה לעשות, גם ציווה לרצות, ויש להאמין שע"י הרצון, נחשב כאילו עשאה, וכמו שאמרו חז"ל שהקב"ה מצרף מחשבה למעשה. ורביז"ל מלמד אותנו להאמין בזה מאוד, ויש לשמוח ולהתחזק בכל פעם שרוצה לעשות טוב, באותה שמחה כאילו עשאה ממש. והנה, רביז"ל אמר (שיחות הר"ן יד) שהאדם לא יקר דעתו בכך שאונס רחמנא פטרה, אלא ירצה וישתוקק

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

ניצוד מברכים על החמין/טשולנט

לפעמים מכולם ביחד בכף אחד - לכל הדיעות יש לברך על כל דבר ברכה הראויה לו. וזאת אפילו כאשר נתבשרו יחד. זולת אם יהיה אחד טפל ממש, כגון 'קוגל עם מלפפון חמוץ' וכדומה, שאז מברכים רק על העיקר (וכמ"ש בשעה"צ ריב כ. שו"ת אור לציון, די כט).

ו. ודע שלגבי מה שנתבאר שאם יש מין מזונות' אזי בדרך כלל הוא העיקר, זולת במי שידוע שיעיקר המאכל אצלו הוא שאר הדברים. הרי לפעמים קשה לאמוד אם נחשב כטפל או לא. כגון מרק עם הרבה קניידלאך או הרבה אטריות, שאז עיקר הכוונה לשבוע ממאכל זה, ואם כן הקניידלאך והאטריות הם העיקר. מה שאין כן 'מרק עם שני קניידלאך' או 'מרק עם קצת אטריות' או עם 'קצת גריסים' - שאז כוונת האוכל הוא גם למרק וגם לקניידלאך והאטריות או הגריסים. - ואכן בזה דעת הפוסקים שיש לברך גם מזונות וגם שהכל. אלא שיש לברך מקודם שהכל ואחר כך מזונות, למרות שבדרך כלל צריך להקדים ברכת מזונות לפני שהכל, כי שמא בכל זאת המרק נחשב כטפל (משנ"ב רה יא ובסימן רח כג).

במאמרנו הבא נבאר בעז"ה איך להתנהג למעשה בברכת הטשולנט.

שאין מברכים עליו (ראה: משנ"ב רב לא. שו"ע ר יא, ומשנ"ב וביה"ל שם. דרך החיים המובא בביה"ל ר"ס ריב). וכן הדין אפילו כאשר מה שנחשב אצלו לטפל הוא דבר שמברכים עליו בורא מיני מזונות (מאידי ברכות לו, ד"ה גדרם. פרמ"ג בפתיחה להלכות ברכות, אות יא התנאי הא', השני. שו"ת מנחת יצחק, ט טז).

ודע, שהולכים בזה לפי דעת האדם כעת, ולא כמו שהוא רגיל תמיד, וכל שכן שאין מתחשבים בדעת שאר בני אדם, או במי שהכין את המאכל (כנלע"ד בפשיטות מתוך דברי הפוסקים בדיני עיקר וטפל).

ד. כל זה נכון גם כשסוגי המאכלים בתערובת זו ניכרים היטב אך מעורבים יחד. אך בזה טוב להקפיד לאכול אחרי הברכה משני המינים ביחד, או ממין שהוא העיקר (ראה ערוה"ש ריב ב. הגרש"א בוזאת הברכה עמוד 39).

אך דעת החיי אדם, שאז צריך לברך על כל סוג בנפרד. והכרעת המשנ"ב שלא כדבריו, אלא שהרוצה לחשוש לזה, יערבם ביחד שלא יהיו ניכרים (ביה"ל ר"ס ריב).

ה. אבל אם כל מין מסודר בפני עצמו בצלחת, ואוכלים מזה קצת ומזה קצת, אפילו כשאוכלים

כללים השייכים לענין זה א. מאכל או תבשיל שיש בו כמה סוגים של מאכלים שלכל אחד מהם יש ברכה אחרת - הכלל הוא שמברכים רק על מה שנחשב 'לעיקר' מאכל זה, והשאר שנחשב ל'טפל' אין מברכים עליו (כמ"ש בסימן ריב ומשנ"ב שם. ודוכתי טובא).

ב. כיון שבדרך כלל אצל רוב בני אדם ברוב המאכלים המעורבים, אינו ידוע מה הוא העיקר ומה הוא הטפל - לכן נתנו חז"ל כלל בזה: שאיזה סוג מאכל שבתערובת הוא 'הרוב בכמות' בתערובת זו, הוא נחשב לעיקר ומברכים רק עליו, ועל השאר שהוא 'המיעוט' אין מברכים כי נחשב רק כטפל. ואפילו כשבמקרה עולה בכף רק ממין הטפל.

אמנם אם יש במאכל זה דבר מחמשת מיני דגן שמברכים עליו 'בורא מיני מזונות' שניתן בו על מנת שיתן טעם במאכל - אזי מחמת חשיבותו אפילו הוא המיעוט נחשב לעיקר (שם).

ג. אמנם אם מי שאוכל את המאכל יודע שיעיקר כוונת האכילה הוא בגלל סוג מאכל מסוים שיש בו - אזי אצלו הוא העיקר ומברך רק עליו, ואפילו כשהוא רק 'מיעוט' המאכל, והשאר נחשב כטפל